

Світлана Сорока

Яна Погонець

м. Київ

Набуття знань та розвиток умінь і навичок у процесі вивчення гуманітарних дисциплін і підвищення їх ефективності

На початку XXI століття рівень володіння інформацією починає визначати політичні та економічні статуси нашої держави. Для успішної роботи в таких умовах їй потрібні висококваліфіковані спеціалісти, що відповідають найвищим вимогам сучасності. Сучасному суспільству стає необхідна масова якісна освіта, спроможна забезпечити найцінніший стратегічний ресурс – людського капіталу і знань.

Сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій, доступність персональних комп'ютерів, популярність мережі Інтернет і таке інше вимагають перегляду та змін форм, методів і засобів навчання, починаючи з дошкільної підготовки і закінчуючи вищими навчальними закладами, за рахунок можливості широкого використання електронних інформаційно-комунікативних підходів.

Науковцями давно доведено, що 90% інформації про навколишній світ людина отримує за допомогою зору, 9% за допомогою слухових аналізаторів і лише 1% - за допомогою інших органів чуття. Сучасна освіта, на жаль, базується в основному на вербальному способі передачі знань, що означає навантаження на слуховий аналізатор, а інші аналізатори використовуються вкрай мало.

Доведено, що застосування у навчальному процесі інформаційних технологій сприяє підвищенню ефективності практичних та лабораторних занять з природничих дисциплін приблизно на 30%, об'єктивності контролю знань учнів - на 20-25%, прискорює накопичення активного словникового запасу з іноземних мов у 2-3 рази.

Незважаючи на популярність використання комп'ютера у процесі навчання, роль викладача на уроці залишається ключовою: саме він має бути відкритим для

спілкування, спонукати до бесіди, має зробити заняття цікавим, використовуючи різні види робіт: від традиційних способів навчання до інноваційних форм та прийомів.

Ефективність навчання напряму залежить від доцільності добору і використання методів навчання та від активізації навчального процесу.

За всю історію людства було розроблено та створено величезну кількість освітніх методик. На практиці буває досить важко визначити чіткі межі між різними методами навчання: вони перетинаються, доповнюють один одного, складаються в комплексний “пакет”, систему прийомів, за допомогою яких педагог і учні намагаються реалізувати поставлені цілі. Саме педагог самостійно приймає рішення про використання того чи іншого методу на основі свого власного досвіду, враховує особливості учнівської аудиторії з метою максимальної ефективності процесу навчання.

Процес навчання має бути в тісному зв'язку з психофізіологією і психологією навчання. Це вимагає застосування активної психічної діяльності учнів, що впливає на розвиток їх творчої розумової роботи; обґрунтованого психологічного підходу до кожного заняття і, що особливо важливо, кожен викладач повинен вміти моделювати учнівську аудиторію, управляти її пізнавальною діяльністю.

Відомо, що процес навчання складається з двох компонентів: набуття знань та розвитку умінь та навичок (знання формуються в результаті предметних дій, що після засвоєння перетворюються на вміння, а по мірі їх автоматизації – на навички). Набуття знань є центральною частиною процесу навчання. У нього включені процеси сприйняття, розуміння, запам'ятовування, оволодіння матеріалом, що, в свою чергу, дає можливість вільно володіти отриманим матеріалом.

Процес навчання буде ефективнішим, коли процес оволодіння базовими знаннями вміннями і навичками здійснюватиметься на основі системно-прагматичного підходу; коли активно використовуватимуться творчі проектування і інші елементи сучасних освітніх технологій; коли будуть

розроблені методики тестування і контролю рівня знань за допомогою оцінки комунікативних умінь.

Отже, досвід та педагогічна майстерність викладача, логічний та правильний вибір і застосування форм, методів і засобів навчання, як традиційних так і новітніх, можуть забезпечити високий рівень знань учнів і виховати в них потребу в систематичній, свідомій, творчій навчальній праці.

Література

1. И.А. Зимняя Педагогическая психология: Учеб. Пособие, 2004. – 384с.
2. Настольная книга преподавателя иностранного языка: Справ. Пособие/ Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А.Ф. Будько и др. – Мн.: Выш.шк., 1992. – 445с.
3. Чепелева Н.В. Психологічна культура вчителя // Психологія: Зб. наук. праць. Вип. 4 // . – К.: НПУ, 1999. – С.22-26.